

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
5231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):

For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PO DUHOVNIKIH GRE VERA GOR IN DOL

Spisal duhovnik Jože Lampret

II.

Celje, 7. februarja 1947.

"De mortuis nil nisi bene"—ali skakanje po mrljicah... Tudi poganski pregovori so ortodoksnemu klerikalnemu nazadnjaku dobrodošli. To se strinja s teorijo in prakso: namen posvečuje sredstva. Sedaj razumem, da reakcionarno časopisje ne piše objektivno o ustvarjalcih fašističnega pekla. Mislim, da so v svetu na delu še sile, ki bi ta pregovor hotele še bolj uresničiti v korist kapitalistične manjšine. Po skromni želji člankarja bi se naj ta pregovor modernega kapitalističnega admirajočega rodu glasil "takole: "O živih in mrtvih fašistih in nacistih nič nego samo dobro!" Sledič temu popravljenemu pregovoru je vsa reakcija na delu, da prikaže vse fašistične koljače kot—"žrtve partizanske podivjanosti." Dosledno izpolnjujoč ta pregovor daje Vatikansko državo zatočišče vojnem zločincem. Ta misel navdaja tudi kardinala Innitzerja, ki moleduje za milostni postopek napram netilcem drugega svetovnega pokolja. Vsebina tega pregovora se popolnoma strinja z nastopom milanskega kardinala Susterja. Praktično je že realiziran ta pregovor na po zavezniških četah okupiranem ozemlju Primorske, Trsta in Koroške. Vojni zločinci se tam prosti gibljajo; še več, oni prevzemajo visoke in odgovorne funkcije v državnem aparatu. Angleški kapitalistični tisk jim je blagohotno ná razpolago, fotoreporterji pa slikajo vojne zločince kot modre državne.

Ta paganski pregovor izvira iz materialne osnove, iz paganskega pojmovanja zasebne lastnine. Zasebna last je po njem absolutno nedotakljiva. Tako je nedotakljivo še po smrti čast in ime vladajočega razreda. Praktično bi se galo silo v starem kraju to tako: Draža je prejel zaslúženo kazneni—Lampret, ne skakaj po mrljicah! Draža ni izdajalec, Dražini niso klali zaveden srbski in hrvatski narod.—Usmrčen je bil in iztrebljen duhovni vodja in organizator zločinov, ki so jih storili ustaši v NDH (Nezavisni državi Hrvatski)—Erih Lisak. Lampret, ne bodi kanibal, molči, da je bilo poklanjih v Sinju 1200 kmetov, da je ta Lisak kot duhovni vodja dal obesiti v Remetincu 30 meščanov, v Gornji Stubici 60. Za enega padlega Nemca so dali obesiti 50 kmetov v Krušljevem selu itd. Taka dosledna zloraba paganskega pregovora je potvarjala tudi zgodovinska dejstva v pastirskem pismu jugoslovanskih škofov, ki so iz ustaških mrtvih frančiškanov, ki so na Širokem brijegu padli s puško v roki, napravili "mučenike za vero."

Zakaj pise članka ni dosleden pri uporabljanju tega pregovora, zakaj ne govori tudi o padlih partizanih z isto pleteto? Razumljivo, ta pregovor velja za vladajoči kapitalistični razred. Velja samo za ljudi. Ljudje pa so po fašističnem in nacionalističnem pojmovanju samo izvoljeni. Ne delavec in kmet, ampak privilegiranec po rojstvu, polozaju in bogastvu, to je človek.—Ako skače Lampret po mrljicah s tem, da kliče v spomin živečim dla dela mrtvih—v svarilo živim, potem skače po svetih truplih naših borcev, tepta krvava, razmešarjena trupla naših zavednih žena, deklet in mater, tepta ves slovenski narod. Skače po milijonskih žrtvah, ki so padle za svetle ideale bratstva, miru in enakopravnosti in enotnosti vseh demokratičnih sil. Kdo je potem kaniba?

Obrabljeni frazi odpadlega duhovnika postavljam nasproti narodni pregovor: Po duhovnikih gre vera gor in dol! Po protljudskih duhovnikih, ki so bili že v pred-aprilske Jugoslavije vpreženi v voz politične reakcije, ki so se kot taki pokazali tudi za časa gigantske borbe s fašizmom, je šla in bo šla vera dol; z ljudskimi duhovniki pa bo rast' a prava religioznost, očiščena politične, protljudske primesti. Pravi duhovnik je tam, kjer je ljudstvo. Večina slovenskega ljudstva se je tekom narodno osvobodilne borbe opredelila za Osvobodilno Fronto (seveda, člankar bi rekel: za komunizem!). "Kako bi mogel biti pravi katoliški duhovnik pomagač komunistov?" Ali drugače, kako bi mogel pravi katoliški duhovnik biti pomagač ljudstvu? In vendar vse te prave katoliške duhovnike materialno

vzdržuje "komunistično" ljudstvo. Dosledno tej logiki večina katoliške slovenske duhovštine ni bila v najtežjih dneh z ljudstvom. Oni, ki so trkali na svoja pravoverna katoliška in ljudska prsa—vodeniki ljudstva—so že predčasno pobegnili, tako dr. Ahčin, ki je že pred vojno zasedel mehak stolček v redakciji centralnega fašističnega lista v Rimu. "Pravoverni" duhovnik in veliki zadružnik Gabrovšek in urednik "Slovenca" Kuhar sta šla v inozemstvo za zlato rezervo. Škof Rožman, ki je še leta 1944 govoril v stolnici, da ga je božja previdnost postavila na odgovorno mesto, je zbežal (morda bo člankar opravičeval ta beg s tem, da ga je spet neka takša previdnost odpoklicala...). Duhovština iz Stajerske in Gorenjske je bila izseljena se nihče od njih razen "odpadlih" duhovnikov, ki so šli v partizane, predčasno ni vrnil. Duhovniki pa, ki so ostali še na svojih mestih, pa so se povezali z vzenarodnim pokretom. Postali so po logiki reakcionarjev "pomagači komunistov."

"Odpadli" duhovniki so umirali v strašnih mukah v celjskem piskru (znanem zaporu za časa okupacije). Tako bivši škofijski tajnik Potokar, Geršak, Završnik. Zopet drugi so bili odpeljani v koncentracijska taborišča v Dachau-u, Mauthausen-u—"odpadli" duhovnik Ledinek je prebil v Dachau-u 30 mesecev—kot pomagač partizanov. Medtem ko so "odpadli" duhovniki umirali in trpeli, so razni "pravoverni" sebi, ne Cerkvi zvesti duhovniki živeli mirno sigurno življenje, daleč proč od vojne vihre, tudi daleč proč od "svojega" slovenskega ljudstva. In ti naj danes sodijo "ex cathedra urbi at orbi"—vse ljudske duhovnike! Kdo je osvobodil slovensko ljudstvo? Kdo je omogočil vrnitev slovenskim duhovnikom? Baš to "komunistično" ljudstvo, kateremu je pomagala tudi peščica "odpadlih" duhovnikov!

(Dalje prihodnjič)

Koncert "Slovana"

Cleveland, O.—Namenil sem se napisati par vrstic v zvezi s pomladanskim koncertom našega pevskega zborja "Slovan". Kakor po navadi, bo priredil tudi letos spomladanski koncert in sicer na Velikonočno nedeljo. Marsikdo se bo vprašal, zakaj ravno na velikonočno nedeljo? Da bo občinstvu pojasnjeno naj obvestim, da je na naši redni seji bilo sklenjeno, da predimo naš koncert na Belo nedeljo, toda zvezeli smo, da bo na to nedeljo še neki drugi pevski zbor imel svoj koncert. Da storimo vsem uslužno smo preložili koncert za eno nedeljo nazaj. Marsikater bo rekel, zakaj pa ne naprej? Po našemu društvenemu koledarju vidimo, da je tudi ta nedelja rezervirana. Potem se je pojavila tudi težava v zvezzi z godbo in dvorano, ki je že v naprej bila oddana.

Upam, da bo cenjeno občinstvo upoštevalo te težave in da ne bo pozaboval na koncert "Slovana".

Ne bi izgledalo pravilno,

če bi eno ter isto nedeljo bilo več koncertov naenkrat.

Moramo tudi misliti na to, da je ta nedelja, nedelja, katere se vse srečajo, ker vedno več darujemo kot pa sprejemamo. Seveda darujemo za dobre namene.

Zato, da bi zopet napolnili našo blagajno, napolnimo v nedeljo dvorano Slovenskega delavskega doma, v kateri se bo vseleja vršila. Tako bomo lahko nadaljevale z našimi prispevki za dobre namene.

Theresa Gorjanc.

bor, ki ima veselico v rokah, je poročal, da je že vse pripravljeno za postrežbo posetnikov.

Naša zadnja mesečna seja je bila zelo dobro obiskana in se je vršila v lepem redu. Prosvetni odbor je poročal, da bo dobil predavatelja za april in maj. Že sedaj ste članice vabljene, da se udeležite v velikem številu tega predavanja. Februarja meseca nam je predaval Dr. Vrant in sicer kako moramo varovati svoje oči. Predavanje je bilo zelo zanimivo.

Naša tajnica, kot tudi skrbna gospodinja naše blagajne, sta pojasnile, da se naša blagajna, kar krši, ker vedno več darujemo kot pa sprejemamo. Seveda darujemo za dobre namene.

Zato, da bi zopet napolnili našo blagajno, napolnimo v nedeljo dvorano Slovenskega delavskega doma, v kateri se bo vseleja vršila. Tako bomo lahko nadaljevale z našimi prispevki za dobre namene.

Laskalo mu je, kadar ga je kdo obiskal.

Posestnik je prijel za roko ter jih vodil po sobah v nadstropje. Ce je začutil, da je koga strah, je rad poskakoval okoli tega človeka in ga suval v noge. Z obrazu mu je tedaj zarelo porogljivo veselje.

Torej na svidenje 16. marca!

M. Dodič, članica

"Progresivnih Slovenk".

Euclid, O.—Predno nas tople solnce izvabi v prosti naravo, bomo "Progresivne Slovenke" krožek št. 3, priredile kartno zabavo v nedeljo dne 16. marca popoldne in sicer v malidvorani Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

To bo domača zabava za članice ter njih možičke. Seveda lahko s seboj pripeljete svoje prijatelje. Vstopnina bo prosta za vse.

Torej na svidenje 16. marca!

M. Dodič, članica

"Progresivnih Slovenk".

Uncle Sam Says

Whenever I hear one of my nephews say he has bought United States Savings Bonds, I feel like nudging him and saying: "Nephew, you haven't really bought anything. That may sound strange at first, but the proof is simple. Ordinarily when you buy something you have to spend your money. What you have actually done in acquiring savings bonds is to exchange non-interest bearing notes for interest bearing ones. You have merely converted your money into a different form, a form in which it will start growing in amount. In savings bonds form your money earns \$4 for every \$3 invested in ten years."

U.S. Treasury Department

JAN GORILA

ZIVLJENJE IN ŽALOSTEN KONEC

Proti koncu prve svetovne vojne je francoski kapetan pripeljal manj ko stoletno opico iz Gabona in jo prodal modni trgovini v Londonu, kjer je živahnobitje bitje, zapro v prostorno kletko, od sile kratkočasilo kupovalce, dokler si ni tih pred božičem 1918 nakopal hripe. Bolnika, ki se je le z veliko težavo držal na nogah, je kupil letalec angleške vojske, major R. Penny, živeči pri svoji tisti Miss Cunninghamovi. Eno sobo so mu priredili za kletko, z električno kurjavo. John Gorilla se je vidno povrjal. Toda ponoči se je venomer drl, ker ga je bilo strah samote. Major je nastani svojo posteljo v sosedno sobo in posledje bil J. Gorilla zadovoljen. Spal je bolje, jedel v slast in se naglo redil.

"Kaj naglo sem se privadila Janu?", piše gospodinja Cunninghamova. "Dvakrat na dan sem mu umila obliče, roke in noge, mu česala in ščetala dlako, kar je skoraj poskušal sam, ako se je mogel polasti glavnika in ščetke. Nemenila sem se, da bi ga čim prej pripustila v družinski krog, in sem ga privadila v mračno. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral ponoči vstati, je pozneje spet legel in si popravil obleko. Gleda snažnosti se nikoli ni spozabil. Zasukal je gumb v sobi, kjer je bil na vrsti, da bi ga iskali drugi. Če je sam zasledoval majorja in pri tem stopil v temno izbo, je bil dovolj prebrisani, da je pričkal električno in se ognil kakemu presenečenju v mraču. Redno in vedno je hodil sploh ob 18. zvečer, sam v svojo čumato poleg majorjeve in se zliknul v posteljo. Kadar je moral p

Slovenski ameriški narodni svet

3424 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

CASTNI ČLANI:

Castni predsednik: LOUIS ADAMČIČ, Milford, N. J.
Castna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Castni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: EBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANIK N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

Člani:

LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAFENČ, 1632 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
DR. ANDREW FURLAN, 335 Buron Ave., Waukegan, Ill.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEZNICKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15665 Waterlo Rd., Cleveland 10, Ohio.

JOHN TURK, 2022 Sheffield Ave., Chicago 14, Ill.

TERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.

ANTON HORZEN, 1239 First St., La Salle, Ill.

ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.

REV. MATH KEBE, 223-37th St., Pittsburgh 1, Pa.

FRANK KLINE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.

HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.

KATHERINE KRAINIC, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.

JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.

JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.

LUDEVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.

ANTONINETTE SIMCICH, 17410 Nottingham Rd., Cleveland 18, Ohio

TERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.

VALENTINE STROJ, 1840 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.

ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.

ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Konvencija se bliža

V smislu zaključka glavnega odbora SANSa se bo v dneh 30. in 31. maja ter po potrebi 1. junija 1947 vršila v Clevelandu druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Voltite delegatov bodo uradno razpisane v prihodnjih par tednih in se imajo vršiti meseca aprila. Gledate zastopstva dočačajo pravila sledče:

"Na konvenciji imajo sedež in glas delegati podružnic in člani glavnega odbora."

Vsaka aktivna podružnica, ki je prispevala najmanj \$100 v SANSovo blagajno, ima pravico do enega delegata. Za podružnice, ki imajo številnejše članstvo, določi glavni odbor lahko večje število delegatov po proporciji članstva in plačanih prispevkov.

Vsaka samostojna organizacija, ki podpira SANS, ima pravico poslati po enega delegata s pravico glasovanja na konvencijo."

Na podlagi teh določil bo izdelan načrt za zastopstvo na konvenciji. Vsaka podružnica bo obvezena o številu delegatov, do katerih je upravičena in katere ima izvoliti. Podružnice, ki so med 1. avgustom 1944 in 1. majem 1947 prispevale v upravni sklad SANSa do \$100, so upravičene do enega delegata; podružnice z višimi prispevki pa do sorazmerno več delegatov.

Prispevki za pomočno akcijo ter v sklad otroške bolnišnice se ne smatrajo za pogoj zastopstva na konvenciji, kajti ti dobrodelni prispevki se niso rabili za kritje stroškov v zvezi s

funkcijami, ki jih vrši naša organizacija.

Isto tolmačilo velja tudi za samostojne organizacije, društva, zbere, federacije itd., ki so v tej dobi gmotno podpirale SANS in njegovo delo.

Druga konvencija SANSa bo velikega pomena v življenju Amerikancev slovenskega porekla, kajti izvoljeni zastopniki bodo v imenu svojih podružnic in organizacij odločili, ali je SANS že dovršil svojo nalogo, ki mu jo je poveril Slovenski narod kongres leta 1942 in konvencija leta 1944, ali pa je poklican, da postane stalna kulturno-politična ustanova, ki naj veže slovenske izseljence in njihove potomce v Ameriki s slovenskim narodom v stari domovini. Naloge, ki bi jih imel vršiti bodoči SANS so razneterje in potrebujejo javne razprave in tolmačenja. Dogodki v stari domovini, če se strinjam z njimi ali ne, vedno najdejo svoj odmev tudi v Ameriki in vplivajo na naše življenje. Zlasti se je to pokazalo tekom zadnjih šest let, ko se nismo nič manj zanimali za položaj v stari domovini kot smo se za položaj v Ameriki. Pošta in novice, ki prihajajo preko oceana od naših sorodnikov in znancev, so zelo učinkovito vplivale tudi na naše politično opredeljenje. In ker je zelo dvomljivo, da se bodo naši ljudje tudi v bodoči tako izolirali kot so se za časa stare Jugoslavije, ostaja jasna potreba po neki stalni centralni organizaciji v Ameriki, ki bi služila obojestranskim potrebam. Zdi se, da je taka organizacija naš SANS, ki do gotovo meje in mere te naloge že nekaj časa izvaja.

Bodočnost SANS bo torej povabilno vprašanje, ki ga bo morala konvencija rešiti. Resitev pa ni tako lahka, kakor bi se nekdo domisljal. Nastajajo razna tehnična in organizacijska vprašanja, predvsem pa vprašanje vzdrževanja in kritja stroškov take organizacije. Važno je tudi vprašanje vodstva, pred vsem eksekutivnega tajnika, ki se bo pač moral baviti le s tem poslom in si od tega tudi služiti svoj kruh. Ali smatrajo naše jednote in zveze tako organizacijo potrebno in ali jo bodo tudi gmotno podpirale? V koliki meri?

Na vsa ta vprašanja bo tre-
ci, ki podpira SANS, ima pravico poslati po enega delegata s pravico glasovanja na konvencijo."

Bodočnost SANS bo torej povabilno vprašanje, ki ga bo morala konvencija rešiti. Resitev pa ni tako lahka, kakor bi se nekdo domisljal. Nastajajo razna tehnična in organizacijska vprašanja, predvsem pa vprašanje vzdrževanja in kritja stroškov take organizacije. Važno je tudi vprašanje vodstva, pred vsem eksekutivnega tajnika, ki se bo pač moral baviti le s tem poslom in si od tega tudi služiti svoj kruh. Ali smatrajo naše jednote in zveze tako organizacijo potrebno in ali jo bodo tudi gmotno podpirale? V koliki meri?

Na vsa ta vprašanja bo tre-

ba na konvenciji odgovoriti. Zaradi tega je takoj jasno, da čim večje in čim bolj reprezentativno bo zastopstvo na konvenciji, tem lagje bo priti do definitivnega zaključka. Obenem pa naj bo druga SANSova konvencija čim večja manifestacija ameriških Slovincov, ki delo, ki ga vrši Slovenski ameriški narodni svet v korist nas samih tokrat morja in v moralno in gmotno pomoč v krvi prekaljenemu in prejemanemu slovenskemu narodu.

Druga konvencija SANSa bo velikega pomena v življenju Amerikancev slovenskega porekla, kajti izvoljeni zastopniki bodo v imenu svojih podružnic in organizacij odločili, ali je SANS že dovršil svojo nalogo, ki mu jo je poveril Slovenski narod kongres leta 1942 in konvencija leta 1944, ali pa je poklican, da postane stalna kulturno-politična ustanova, ki naj veže slovenske izseljence in njihove potomce v Ameriki s slovenskim narodom v stari domovini. Naloge, ki bi jih imel vršiti bodoči SANS so razneterje in potrebujejo javne razprave in tolmačenja. Dogodki v stari domovini, če se strinjam z njimi ali ne, vedno najdejo svoj odmev tudi v Ameriki in vplivajo na naše življenje. Zlasti se je to pokazalo tekom zadnjih šest let, ko se nismo nič manj zanimali za položaj v stari domovini kot smo se za položaj v Ameriki. Pošta in novice, ki prihajajo preko oceana od naših sorodnikov in znancev, so zelo učinkovito vplivale tudi na naše politično opredeljenje. In ker je zelo dvomljivo, da se bodo naši ljudje tudi v bodoči tako izolirali kot so se za časa stare Jugoslavije, ostaja jasna potreba po neki stalni centralni organizaciji v Ameriki, ki bi služila obojestranskim potrebam. Zdi se, da je taka organizacija naš SANS, ki do gotovo meje in mere te naloge že nekaj časa izvaja.

Bodočnost SANS bo torej povabilno vprašanje, ki ga bo morala konvencija rešiti. Resitev pa ni tako lahka, kakor bi se nekdo domisljal. Nastajajo razna tehnična in organizacijska vprašanja, predvsem pa vprašanje vzdrževanja in kritja stroškov take organizacije. Važno je tudi vprašanje vodstva, pred vsem eksekutivnega tajnika, ki se bo pač moral baviti le s tem poslom in si od tega tudi služiti svoj kruh. Ali smatrajo naše jednote in zveze tako organizacijo potrebno in ali jo bodo tudi gmotno podpirale? V koliki meri?

Na vsa ta vprašanja bo tre-

naj pošle na SANSov urad (3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.)

Dvoje pomembnih zborov ameriških Slovincov je naslov knjige, ki vsebuje zapisnik Slovenskega narodnega kongresa in zapisnik prve SANSove konvencije. Po obeh zapisnikih je pred časom precej povpravljeno, zlasti od strani številnih delegatov in delegatinj, kajti imena, kraji in društva, so zanesena v zapisnik. Ta knjiga je zgodovinskega važnosti in priča o prvih korakih, ki so jih povzeli Slovinci v Ameriki, da nekaj storijo za svojo rojstno domovino ali domovino svojih staršev ob času, ko so zgodovinski sovražniki Slovinci skušali slovenski narod temeljito uničiti. Vselej delegat in delegatinja je lahko naroči. Cena je \$1.00.

Kampanja za bolnišnico je zaključena

Dasi je bilo že koncem novembra lanskega leta poročano, da je kvota kampanje za otroško bolnišnico v Sloveniji že dosegla ter da se v ta namen ne bo vodila nadaljnja kampanja, saj je včliz temu prijavilo še precej nadaljnih prispevatelje in darovi še vedno prihajajo. Sklad danes beleži v gotovini, vladnih obveznicah, certifikatih in zveznih vlade zajemnih hranilnih in poslovnih društev ter v obvezah štirih večjih organizacij nad \$156.000. V ta sklad se stevajo tudi vse obresti.

Dobiли smo tudi že nekaj vprašanj, zakaj denar še ni poslan v staro domovino, kjer je Državna založba Slovenije poslala 100 izvodov "Slovenskega zbornika 1945", ki smo jih naročili za razprodajo. Te knjige so pripravljale v našurad s mnogimi zapreka pred temi.

Slovenski zbornik je prava enciklopedija slovenskega osvobodilnega boja. Na skoro 800 straneh so zbrani dragoceni članki iz zgodovine slovenskega osvobodilnega gibanja, spomini partizanskih borcev, načelnih člankov vodilnih predstavnikov OF in članki, ki rišajo razvoj slovenskega kulturnega življenja v času osvobodilne borbe. Bobat izbor pesmi in praze dobroj dnevnih novic, predvsem pa znanstveni del Zbornika. Med avtorji beremo vse vidnejša imena sodobne slovenske literature. Debela knjiga je vezana v pol platno, tiskana na dobrem papirju in jo krasijo številne fotografije.

Omejeno število Zbornika je naprodaj. Cena s poštnino vred je \$5.00. Naročila in denar se mestna v ceste, mostove

in železnice, porušene tovarne in fabrike ter druge naprave, temveč tudi da se Slovenija načrtno industrijalizira do stopnje, o kateri se večini Slovincov v prednapravljeni Jugoslaviji še sanjalo ni. V par letih bo Slovenija popolnoma elektrificirana.

Dežela bo samo proizvajala tovarne in izdelke, katere je pred osvoboditvijo morala uvažati iz sosednjih dežel, dasiravno so se surovine iztekelo iz naravnega bogastva slovenske dežele. Slovenski kmet in slovenski delavec bo sedaj sam užival dohodek, da svoj del v proizvodnji v skladu s lastnimi iztezljevci, ki so sodelovali s sovražniki in si s tem dejancem sami zapisali svojo usodo. Eni in isti strokovnjaki ne morejo istočasno graditi hidrocentrale na Gornejškem in Štajerskem, tovarni na Vrhniki, v Ljubljani in Novem mestu, mostov in vodotokov po Dolenjskem in v Beli Krajini, obenem pa čakati, kad bodo ameriški Slovinci zbrali stopetdeset tisoč dolarjev in kedaj jih bodo poslali v Slovenijo.

SANS je ljudska organizacija in denar v skladu za otroško bolnišnico je ljudska denar, posredovan SANsu v zaup toliko časa, dokler ni odrešen svoje odgovornosti. Poleg SANSA so za omenjeni sklad odgovorne moralno tudi naše bratske podporne organizacije, kajti odborni

ki vršijo funkcijo eksekutivnih uradnikov pri SANSu. Ne bi bilo pravilno niti ne dopustljivo, da bi bil dotični sklad izročen v roki tolkiko časa, dokler niso predloženi, odobreni in izvedeni vsi načrti in pride do obojetnega sporazuma med zastopniki Rdečega križa Slovenije, slovensko vlado in odborom SANSA v smislu pogojev, pod katerimi je bil sklad ustanovljen. To odgovornosti se zavajajo oblastni zastopniki v Sloveniji v enaki meri kot se je zavedajo člani eksekutivne SA-NSA. In prepričani smo tudi, da s tem postopanjem strinjajo tudi vsi tisti velikodusni ameriški Slovinci, ki so sami delali in prispevali v ta dobrodelni namen.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

DOHODNINSKI DAVEK

Z veseljem sporočamo našim številnim klijentom, da bomo tudi letos pripravljeni nuditi najboljšo postrežbo pri izpolnjevanju pol za dohodninski davek za leto 1946.

Trgovec ali lastnik posestva bo prav storil, ako se bo zglasil v našemu uradu tekom januarja ali februarja.

Naša mnočetna izkušnja, v katerem času se vedno nahajamo na St. Clair Ave., vam bo na razpolago.

Za dobro in točno ter zanesljivo izpolnjevanje pola dohodninskem davku, pridite k Mr. Marian Mihaljeviču.

Naš urad je odprt vsaki dan od 9. zj. do 7. zv., ob sobotah pa od 9. zj. do 6. zv.

Mihaljevič Bros. Co.
6424 ST. CLAIR AVE.
HE 6152

OGLASAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

"...in vse, kar jaz storim, je
DA NARAVNAM DIAL"

Z avtomatičnem električnim pralnim strojem, kot vidite, izvrši elektrika vse težje delo ... dopuščači vam prosti čas za druge opravke.

Vi samo vložite perilo, dodate pršek za milejšo vodo in milo, naravnate "DIAL"—in vaše delo

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Njeno razmerje do moža se medtem ni prav nič spremeno; živila sta drug ob drugem kar prejšnja leta. On je ostal miren, zatopljen v delo in v skrb za družino ter večno dober in zaupljiv. Bila je prepričana, da je ni presodil in da je tudi ne bo. Klub temu ni postala lahko in jenje in s pastorkom skrivala kot prej. Ne da bi se le za trenutek odpovedala uživanju, je postala še obzirnejša do moža, ki mu mora prizaneti z razočaranjem že zaradi njegove brezmejne dobre in velikodušnosti, katero si je včasih, ko je bilo njeno življenje še čisto, razlagala z omejenostjo, a jo je zdaj gledala z velikim spoštovanjem. Isteča tihega usmiljenja se je od nje navzel tudi njen pastorek Anej.

Potem je postal široka. Teden je si je kljub vsemu skrilo srce ni se ji je prvič zazdelo, da se ne more zanesti sama nase. V hlastni tvegavosti mu je povredala kaj je z njo. Mož pa se tudi zdaj ni spremenil, temveč je ostal miren, kakor je bil, kakor bi se zgodilo nekaj, kar je sam že davnno pričakoval. Bila je pripravljena na najhujše, na odkritje svojega razmerja, na izpoved in na vse posledice, ako bi jo tedaj mož prikel. Njen strah pa ni mogel odkriti moževga suma v nobeni njegovi poteki, nobeni besedi, v nobenem mežurku njegovih mirnih oči. Ravnal je, kot se spodobi zakonskemu možu, oskrbel je botre in priedel pošteno krstje s pojedino pri Apatu, na katero je prišel celo župnik Virej. In zvezcer ji je potem sam položil otroka k nedrijem. To ji je vrnilo zavest zanesljivosti in miru, ne vedoč, da so ljudje že takrat govorili, češ da je župnik prišel na krstno pojedino le zaradi starega Zabeva.

Pred dobrim letom se je zgodilo nekaj, kar jo je nanadoma vrglo iz njenega mirnega koleska in ji zadalo najbridekši udarec, ki ga je kdaj mogla pričakovati. Z njenim bratom Permanom na Drajni je šlo vse narobe. Bil je zadolžen do vratu in bilo je le še vprašanje časa, kdaj mu bo trgovec Tripalo iz Dobrij zadrgnil zanko okrog vratu. Brat je postal brezbrinjen pijanček, ki je brez moči gledal svojo skorajšno propast. To je vedela vsa žlahta in vsa Jamnica. Tudi njo je bokla misel, da bo domači grut prišel v tuje roke, vendar se je morala vdati v usodo. Brat je bil največ sam kriv tega, čeprav mu je na to pot pripomogel Lučka. Če bi bil ostal priden in skrben, bi se bil navzlic temu lahko izkopal.

Brat je ni skrbel, skrbela jo je mati. Stara Permanca je imela sicer na gruntu vknjižen preužitek, in to lep preužitek, ki ga ji nihče ni mogel odjeti. Misel na to, da bi morala mati sama ostati kot preužitkarica pri tujih ljudeh, ji ni bila prijetna in zaželeta si je mater k sebi. Pri Zabevu je bilo dovolj prostora tudi še zanj. Razen tega je venomer mislila tudi še na nekaj drugega: ako si mati da izplačati vknjiženi preužitek, bo prinesla s seboj lep denar, denar, ki ga ne bo porabil in ki bi potem mogel ostati pri hiši. Pri tem je mislila na svoja dva otroka, na prvega s Tumpeževim in na drugega, ki je ležal v zibelki ...

Po kratkem preudarjanju je razložila svoj načrt možu, ki se je takoj vneš zanj. In tako je

je to vseeno ... K hiši morate priti. Začev je tako rekel, on to želi ..."

Nastal je težak molk in zdele se je, da je kamra, v kateri sta sedeli mati in hči, prenabita z neznamen, duščičem vzdusjem, ki bo vsak hip razgnalo ozke stene. Tedaj se je stara Permanca obrnila k Zabevki, jo predno pogledala, nato pa rekla:

"Ne — k taki hiši ne grem." Zabevka je onemela. Na njeni biti je legla strašna, vroča groza, ki jo je s tako močjo prisnila na stol, da je zastokala. "Mati, zakaj pa ne . . ." je kriknila z jokajočim, prosečim glasom ter si hkrati z rokami zkrivila obraz.

"K taki hiši, kjer je doma vlačuga, ne grem . . ." Materine besede so bile ostre in suhe, na hčer so padale s tako težino, kakor da bi se ta hip zrušil na njen glavo hišni strop. Zastokala je, si se vedno zakrivala obraz ter proseče zakrivala eno samo rešilno besedo:

"Mati . . ." Spet je nastala tišina, iz katere se je slišalo bolestno mrmojajoče stokanje Zabevke in krčevito stresanje njenega, na stol prizetega telesa. Čez nekaj trenutkov pa se je začul materni korak, ki je trdo zadonel podu. Stara Permanca je stresala sivo glavo:

"Ne grem v hišo, kjer je doma vlačuga, da veš! . . . Ali misliš, da ne vem, kaj se pri vas godi . . . ? Ali misliš, da ne vem, kaj uganjaš z Zabevim Anejem . . . ? Ali misliš, da ne vem, čigav je tisti otrok? O Neža, nisem tako neuma, čeprav misliš, da sem zaradi starosti oslepela. Vem, da tako misliš, da nič ne vidiš okrog sebe. A vidijo drugi, vidi vsa Jamnica. Vsa Jamnica vidi tvojo sramoto . . . Vse govorijo le o tem, le ti nič ne vidiš, nič ne slišiš. Ali misliš, da tvoj mož ne ve za to . . . ? Ti uboga, slepa sirota ti! Vse ve, samo noči ti nič reči. A prišel bo čas, ko ti bo povedal resnico. In tistega časa se boj . . . Tako pohujšanje, taka sramota . . . S človekom, ki si mi postala mati. Ah, kako sem nesrečna, da sem te rodila. Velika nesreča me je zadevala s Permanom, s teboj je prišla še večja na mojo glavo."

Načrta se je vse premagana zvijala na stolu; vsaka beseda se je zdela kot skeleč udarec v njeni srce. Hotela je zavpiti, da ni res, kar trdi mati, da je vse izmisljotina, grde sanje, a bila je preslabotna, da bi storila kaj takega. Cutila se je izdano, uničeno in zavrženo. Za hip je že mislila.

"Dobro, mati, ako si ne mrate dati izplačati preužitek v denarju, pa se tako preselite k nama. Preužitek vam ne bo zapadel in vam ga bo moral tisti, ki bo Permanovo kupil, dajal vam. To je najmanjša skrb. Pa četudi bi preužitek ne imeli in ne dobivali, nama z Zabevom

HIŠA ODPRTA NA OGLED NA 1193 E. 170 ST.
od Grovewood Ave.
v petek, soboto in nedeljo
od 1. pop. do 6. zv.

Moderna hiša s 6 velikimi sobami; zidana garaža za tri avte. Prodaja lastnika. Takoj \$6,000, ostalo lahka mesečna odpplačila kot najemnina. Za dogovor poklicite lastnika KE 2584.

LJUDJE IZ VSEH DELOV SVETA SO PRISLI V

Cleveland, si hraniči denar v Society for Savings banki, in pazili kako jim je služil obresti.

Society for Savings

Ustanovljeno: 1849
Ljudska banka na
Public Square

prišlo na misel, da bi se branila, da bi vrgla materi v obraz: "Vi lahko govorite, ker ste že stari, ker ste se že izživel!" Ali zato je imela premalo poguma. Spustila se je vše krčevitejši jok, ki ji je lajšal bolečine.

"Mati, mati, ko bi vi vedeli, kako sem nesrečna . . ."

Starka se je medtem približala hčeri in se ozrla na njen zgribljeno postavo.

(Dalje prihodnjek)

Kdo ima za oddati**VELIKEGA KRATKODLAKEGA PSA ALI PSICO-CUVAJA?**

Sporočite na

12810 Fairhill Road

Poklicite RA 8305 ali pa postopek naslov v uradu tega lista.

Razprodaja kož in usnja

za pošiljke v staro domovino

MARTIN JAKULIN

12520 Shaw Ave.

Samo še ta teden imate časa, DA IZPOLNITE VAŠE POLE ZA**DOHODNINSKI DAVEK**

ZA LETO 1946!

Za točno in zanesljivo posrežbo v tem oziru se obrnite na

DANIEL STAKICH

15813 WATERLOO RD.

KE 1934

Green Beverage

256 E. 156 Street

med Grovewood in Corsica Ave.

IMAMO 25 RAZLIČNIH VRST PIVE KAKOR TUDI RAZLIČNA VINA IN LIKERJE

ANTON IN PAULINE JANŠA

Pripeljemo tudi na dom

POKLICITE KE 2570

CEMENTNI KONTRAKTORJI Industrijalno in privatno. Dovozne, hodnik, pote, itd. 2-letno jamstvo; prosti proračuni. Damo na odpalila ter izposlujemo FHA posojila. N. C. & SONS 3197 W. 32 St., ME 0773

AVENUE SKIN CLINIC
ZDRAVIMO RAZNE KOŽNE BOLEZNI Specializiramo na MOZOLJC IN OBRAZNIH BRAZGOTINAH Dr. M. L. Nearing, D. M. Zdravnik Soba št. 691 — The Old Arcade Od 10. zj. do 6. razen ob četrtekah CHerry 2220

Dve odrasli osebi brez otrok želite dobiti v najem stanovanje s dvemi ali tremi sobami. Naslov se naj pusti v uradu tegle lista.

VELIKA HIŠA NAPRODAJ 9 velikih sob; med E. 185 St. in E. 200 St. Za podrobnosti poklicite lastnika KE 2584.

DRUM SET (bobni) v zelo dobrem stanju, se proda Poklicite EN 9779

GRELEC NA PREMOG v prav dobrem stanju, se proda po zmerni ceni. Zglasite se pri Mrs. Kubovici na 1204 E. 71 St., zgoraj, po 4. uri popoldne.

HARMONIKE vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah.

Vse delo je jamčeno. Se priporočam ANTON BOHTE R. D. 2. Clymer, Pa.

TISOVEC REALTY 1366 MARQUETTE RD. pri St. Clair Ave. in E. 55th St. EN 4936

Oglasajte v - - - Enakopravnosti

Posluga

CEMENTNI KONTRAKTORJI

Industrijalno in privatno. Dovozne, hodnik, pote, itd. 2-letno jamstvo; prosti proračuni. Damo na odpalila ter izposlujemo FHA posojila.

N. C. & SONS

3197 W. 32 St., ME 0773

Enterprise Electric Co.

6507 EUCLID AVE.

EN 4220

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,

6419 St. Clair Ave.

•

POŠILJA DENAR v Ju-

goslavijo, Trst, Gorico,

Avstrijo, Italijo in dru-

ge kraje; vsaka pošilja-

tev je jamčena;

•

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi za-

boje za odpošiljanje v

starci kraj.

•

Radial Drill Press

operatorji

Fitters; mašinisti (layout)

45 ur tedensko. Plača od ure.

Lewis Welding and

Engineering Co.

BEDFORD, OHIO

•

Zglasite se pri

THE OHIO BELL

TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•